

GAZETA LWOWSKA.

z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Królestwo Polskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów. 30. maja. Na pogorzalców w Nizankowicach złożyła w Redakeyi Gazety Lwowskiej dnia 28. b. m.:

JW. Zofia hrabina Komorowska . . . . . 5 złr.

Do tego dawniejsza składka (ob. nr. 121. Gaz. Lwow.) 134 złr. 36 kr.

Razem 139 złr. 36 kr.

(Dodatkowe postanowienia względem wyszynku gorących napojów i handlu niemi.)

Wiedeń, 26. maja. C. k. ministryum handlu wydało w porozumieniu z c. k. ministryum spraw wewnętrznych następujące dodatkowe postanowienie do uchwały z 16. grudnia 1855 względem wyszynku gorących napojów i handlu niemi:

1. Handel wódką, piwem i spirytusem jest w beczkach (pobijanych obręczami) o tyle tylko wolny, jeśli beczki te zawierają najmniej jedno wiadro wiedeńskie. Fabrykanci nieupoważnieni do szynkowania podlegają co do sprzedaży swych wyrobów temu samemu ograniczeniu.

2. Drobną sprzedaż spirytusu ze strony kupców, bez ograniczenia co do ilości i własności beczulek, dozwolona jest tylko handlom materyalnym, korzennym i mieszanym. Nie wolno im jednakże ograniczać swoje zarobkowanie tylko na sprzedaży spirytusu.

Tym sposobem ustają postanowienia paragrafów 2) i 5) uchwały z 16go grudnia 1855, o ile niniejszym przepisem zmodyfikowane zostały.

Litografowana korespondencya austryacka z dnia 27. maja zawiera następujący artykuł:

Odpowiadając swym obowiązkom internacjonalnym, równie jak wymaganiom swego na traktatach opartego stanowiska do mocarstw zachodnich; rząd cesarski w swoim czasie potężnym ustanowieniem wojsk odwrócił prowizoryczne zajęcie Księstw Naddunajskich ze strony wojsk obcych, a potem na mocy traktatu państwa z wysoką Portą obsadził te kraje wojskiem. Tym sposobem zostające pod władzą zwierzchniczą Sułtana prowincye niższego Dunaju zachowane zostały od dalszych kolei wojennych a zarazem od wewnętrznych zaburzeń, których się obowiano. Przeważająca większość mieszkańców Księstw oddaje wdzięczną część usługom, które Austria i jej armia wyświadczyła krajowi, równie jak karność i prawdziwy duch wojskowy c. k. korpusu okupacyjnego u wszystkich dobrze myślących zupełnie znajduje uznanie.

Teraz kiedy powszechny pokój szczęśliwie został zawarty a przeto główny powód okupacji już uchyłony, można było w porozumieniu z wysoką Portą wydać rozporządzenia do stopniowej ewakuacyi, a stojące w Multanach i Wołoszczyźnie c. k. wojska okupacyjne zaczęły już pochód z powrotem do domu.

To rozporządzenie z tym większą wydano otucha, iż mieszkańcy Księstw w ogóle legalnem swem zachowaniem się uzasadnili nadzieję, że się okażą godnymi praw i swobód, jakie im zagwarantowały mocarstwa europejskie traktatem paryskim.

Do zupełnego przeprowadzenia innych postanowień traktatu z dnia 30. marca 1856, odnoszących się do okupacji Księstw naddunajskich, ustąpią z tych krajów także wojska cesarskie.

Hiszpania.

(Depesza z 23. maja.)

Depesza z Madrytu z 23. maja donosi: „Rząd nie odstąpi w obec prowincyi biskajskich od wykonania ustawy względem sprzedaży dóbr. — Robią gorliwie przygotowania do zaślubin infantki Amalii. — Zupełny spokój.“

Anglia.

(Nominacya ambasadora do Petersburga. — Sprawy w izbach.)

Londyn, 24. maja. Wczorajsza *London Gazette* zawiera urzędowe obwieszczenie, że lord Wodehouse został mianowany nad-

zwyczajnym ambasadorem i pełnomocnym ministrem, a szanowny Julian Fane (syn lorda Westmoreland), dotychczas pierwszy Attaché przy ambasadzie angielskiej w Wiedniu, sekretarzem legacyi w Petersburgu. — Ogłoszony w tym samym dzienniku dekret ministra handlu oznajmia, że okręta płynące na morze azowskie, muszą odbywać kwarantanę w Teodozyi.

— Na przedwczorajszym posiedzeniu *Izby wyższej* oświadczył lord Lyndhurst: Zapowiadając propozycję swoją, którą do przyszłego wtorku odłożono, miał tylko dobro Włoch na uwadze. Lecz dowiedziawszy się że potąd jeszcze zachodzą te same trudności, dla których cofnął już dawniej propozycję swoją odnoszącą się do spraw włoskich, nie przedłożył i we wtorek swej propozycyi. Earl Clarendon pochwała to postanowienie. Sądzi bowiem, że postępowanie rządu angielskiego nie omieszka wywrzeć wpływu swego i na Włochy, gdy tymczasem dalsza o tem dyskusya mogłaby wywołać niechęć i utrudnić negocyacje rozpoczęte. Lord Colchester zaproponował następujące do prawa żeglugi odnoszące się rezolucye:

„1) Najznakomitsi potąd prawnicy uznali to za zasadę prawa internacjonalnego, że wszystkie mocarstwa prowadzące wojnę upoważnione są do zaboru własności nieprzyjacielskiej z okrętów nieprzyjacielskich. Utrzymanie tego prawa jest rzeczą ważną, a a zrzeczenie się jego wypada na wielką szkodę mocarstwa, którego potęgą zasada się głównie na przewadze na morzu.“

„2) Wielka Brytania odstępując czasami od używania tego prawa, a mianowicie wtenczas, kiedy się do tego osobnym jakim traktatem zobowiązała — nie zrzekała się jednak nigdy zasady, którą każdy jej rząd z kolei uważał za nieodłączny od narodowego honoru Anglii.“

„3) Izba ubolewa wielce nad tem, że od zasady tej utrzymywanej tak długo i z taką gorliwością odstąpili nagle na konferencyach paryskich pełnomocnicy, którzy zebrałi się tam dla ułożenia warunków, pod którymi zawarty być miał pokój z Rosją i uregulowane sprawy Oryentu, a to bez poprzedniego potwierdzenia i mimo wiedzy parlamentu.“

Przy głosowaniu odrzucono rezolucye 156 głosami przeciw 102, a zatem większością 54 głosów.

Na posiedzeniu *Izby niższej* otrzymał mr. Layard urlop jednomiesięczny. Na zapytanie p. Phillimore odpowiada mr. Vernon Smith, że przedłoży budżet indyjski, jeśli mu tylko dzień na to wyznaczą. (Śmiech). Sir. Grey oświadcza na zapytanie, że rząd nie ma zamiaru uwolnienia na cześć pokoju pewnej liczby dłużników z więzienia na koszt skarbu. Również na zapytanie odpowiada lord Palmerston, że negocyacje między Danią a innemi mocarstwami okrętowemi względem cła na Zundzie nie są jeszcze stanowczo ukończone i że rząd angielski nie skończył jeszcze rozpoznania swe w tym względzie. Na zapytanie p. Adderley odpowiada mr. Peel, że kontyngens turecki będzie rządowi tureckiemu oddany do wolnej dyspozycyi, lecz bardzo wątpi, by oficerowie angielscy umieszczeni w tym kontyngensie chcieli nadal pozostać w służbie tureckiej. — *Kancelarz skarbu* przedkłada bil na potwierdzenie nowej pożyczki w sumie 5,000,000 funtów szterlingów; bil ten przychodzi natychmiast do pierwszego odczytania. Na zapytanie p. d'Israeli oświadcza *kanclerz skarbu*, że bil względem spłaty bilansu pożyczki sardyńskiej wniesiony będzie niezwłocznie. Mr. Cobbett przedkłada poprawkę przeciw obradom komitetu o bilu co do fabrykacyi maszyn i ich odgrodzenia, zwłaszcza że tym sposobem zostawionoby robotników w razie jakiego przypadku nieszczęśliwego bez wszelkiej ochrony. Izba jednak odrzuca poprawkę 207 głosami przeciw 50, przechodzi w komitet i odrzuca poprawkę Cobbetta (względem bezwarunkowego odgrodzenia) 169 głosami przeciw 33. Inne punkta przyjęto niezmiennie bez żadnej opozycyi. Posiedzenie skończyło się o kwadrans na drugą po północy.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wystawa gospodarska. — Fundusz na wychowanie sierot. — Inspektorowie departamentalni. — Wyprawa na Kabilię. — Pobyt Arcyksięcia w Paryżu.)

Paryż, 24. maja. Na przedwczorajszym balu w St. Cloud, na który sproszono do 400 osób, znajdowała się także Cesarzowa i bawiła aż do 2giej godziny po północy. Uważano, że rozmawiała dość długo z angielskim jenerałem Brown i hrabią Orłowem. Cesarz otworzył bal, tańczył też później kilkakrotnie, a przy końcu brał udział w kotylonie; Cesarzowa zaś przypatrywała się tylko. Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian wystąpił z otrzymanym temi dniami

orderem legii honorowej. — Wiele osób udawało się wczoraj do pałacu przemysłowego, by się przypatrzeć zapowiedzianemu na ten dzień otworzeniu wystawy gospodarskiej; zastały jednak drzwi zamknięte, a z wydanego dziś zrana bardzo obszernego programu wystawy pokazuje się, że zostanie otwarta dla publiczności dopiero z dniem 31. maja. Do programu składającego się z 36 artykułów, dołączona jest także lista przeszło 200 nagród w ogólnej sumie 100.000 franków, których uroczyste rozdanie pomiędzy uczestników wystawy odbędzie się 4. czerwca o 2. godzinie z południa. W dniu otworzenia wystawy płać się będzie od wstępu 2 franki, trzy dni następnie po 1 fr. a 4. czerwca, w dzień zamknięcia, będzie wstęp bezpłatny. — Z Sztrasburga donoszą, że do Kehl przybyło temi dniami koleją żelazną 337 sztuk bydła z Austrii, które będą umieszczone na tutejszej wystawie. — Sumę subskrybowaną na podarunek dla Cesarzowej i następcy tronu, wynoszącą 80.000 franków, przyjął Cesarz i przeznaczył na wyposażenie zakładu wychowawczego dla sierót po robotnikach, który Cesarzowa utworzyć zamysła, i na którego utrzymanie będzie Cesarz dodawać corocznie z prywatnej kasy swojej po 30.000 fr. — Z rozkazu Cesarza wyprawi minister spraw wewnętrznych znowu kilka członków rady państwa jako jenerałnych inspektorów prefektur do prowincyi, gdzie mają badać powszechne i miejscowe potrzeby ludności i obmyślać potrzebne reformy, które potem przedłożone będą Cesarzowi. — Wyprawa do Wielkiej Kabilii ma nastąpić w jesieni; już wysłano na miejsce znaczne posiłki wojskowe.

— *Monitor* pisze:

„Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian oglądał 20go b. m. Trianon i galerie w pałacu wersalskim, gdzie też znajdował się Cesarz z księciem Oskarem królewiczem szwedzkim.

Po śniadaniu podanem w galerii Ludwika XIII., na które zaproszono także i oficerów ze świty Arcyksięcia, udali się J. M. Cesarz, J. cesarzew. M. Arcyksiążę i królewicz Oskar do obozu pod Satory, gdzie Cesarz odbył przegląd dywizyi konnej stojącej pod komendą jenerała Korte i kirasyerów gwardyi cesarskiej.

Jej Mość Cesarzowa korzystając z pięknej pogody była także na tej rewii.

Po uczcie, na której znajdowała się prócz innych gości Królowa Krystyna i księżna Matylda odegrali artyści dramatyczni „Palais-Royal“ przedstawienie sceniczne.“

Belgia.

(Zamknięcie sesyi.)

Bruksela, 24. maja. Izba reprezentantów niemiała już od dwóch dni żadnego posiedzenia, a dziś ukończył także senat swoje prace zatwierdzeniem przedłożonych jeszcze projektów, poczem minister spraw wewnętrznych odczytał dekret królewski, zamykający zwyczajną sesję w roku 1855—1856, Senat rozeszedł się po kilkukrotnych okrzykach: „Niech żyje Król!“

Włochy.

(Prowadzenie nowej kolei żelaznej. — Zapobieżenie demonstracyom politycznym. — Hr. Colloredo-Wallsee zawierzyłemu posłem u dworu papieskiego. — Podatek osobisty w Modenie.)

Na posiedzeniu drugiej Izby sardyńskiej z 19. b. m. obradowano nad nową umową z towarzystwem kolei Wiktora-Emanuela, według której kolej ta prowadzona być ma z Culoz do Modane u podnóża „Mont Cenis.“ Złamał ma kolej prowadzić tymczasowo, i aż do przekopania Mont Cenis wiaduktem przez górę aż do Susy. Samo przekopanie góry, o którym minister robót publicznych, Paleocapa wyraził się bardzo pomyślnie, wykonane ma być kosztem i staraniem rządu, lecz oraz i towarzystwo przyczyniło się ma stosownym od każdego kilometru nakładem. Cała budowa skończona być powinna w przeciągu lat 7miu. W ogóle zgodziła się Izba na wszystkie w tym względzie przedłożenia i oświadczenia, lecz ztem wszystkim nastaje na oznaczenie porządku dziennego, a to dla skłonienia ministerium do większego pospiechu i gorliwości w tej sprawie. Hrabia Cavour zabiera najprzód głos przy wotowaniu, popierając życzenia Izby, i zachęca ją z swej strony do nieustawiania w tej gorliwości. Porządek dzienny z życzeniem, by rząd kazał niezwłocznie przedsięwziąć próby potrzebne dla stanowczego wytknięcia systemu w przekopaniu, przyjęto 98 głosami przeciw 15.

Według doniesień dziennika *Italia e Popolo* wysłano 19go w Genuy i w okolicy Aquasola, jak niemiennie i na inne punkta dość silne oddziały wojskowe dla zapobieżenia demonstracyi politycznej, którą plakatami przyklejonymi na murach zapowiedziano. Sama już obecność siły zbrojnej wstrzymała wszelkie zamachy i niedopuszczyła zbiegowiska.

— *Giornalo di Roma* z 20. maja pisze:

„J. Excelencyja hr. Colloredo-Wallsee miał zaszczyt wręczyć J. Ś. papieżowi na osobnem posłuchaniu najwyższe pismo, które go zawierzytelnia jako nadzwyczajnego posła J. c. k. Apost. Mości przy Dworze papieżkim. Ojciec św. przyjął posła nowego z szczególną uprzejmością.

Po audyencyi u J. Ś. papieża udał się hrabia Colloredo-Wallsee do kardynała sekretarza stanu Antonelli, który przyjmował go z wszelkimi przynależnemi mu honorami.

— Według obwieszczenia urzędowego w *Messag. di Modena* wydało tamtejsze ministerium finansów rozporządzenie, że od opłaty podatku osobistego w kwocie 1 franka uwolnione są familie tych wszystkich, którzy dobrowolnie wstępują do służby wojskowej, tu-

dzież osoby należące do rezerwy, dozorczy lasów i grobel, ojcowie dzieci 12ga, a wkońcu i ci, którzy dla chorób doznanych podupadli w mieniu, i do pewnego czasu należytości tej opłacać nie mogą.

Niemce.

(Przybycie Cesarzowej i Matki do Poczdamu.)

Poczdam, 25. maja. W tej chwili o godzinie 8., minucie 20. wieczór przejeżdżała Jej Mość Cesarzowa Matka z Rosyi, przybywając z dworca kolei, parkiem do Sanssouci, gdzie cała familia królewska zebrała się na Jej przyjęcie i przygotowano herbatę na dziś wieczór.

Szwecya i Norwegia.

(Bezprawia Sektarzy.)

Sztokholm, 3. maja. W obec ścisłego dozoru policyi tutejszej i zwierzchności kościelnej, by przeciwników wyznania panującego poskromić we wszystkich ich zabiegach kościołowi przeciwnych, usiłują jednak Mormonowie i Baptyści jednać sobie zwolenników. — I tak w miesiącu kwietniu r. b. odbył się we wsi Mellberg, w parafii Linsdorp niedaleko Sundswall burzliwy zbor Baptystów pod przewodnictwem pewnego krawca Sundwall. Duchownego miejscowego, który był na tym zborze zapytano najprzód, czyż jest rzeczywiście Baptystą, a na potwierdzającą, lecz przy tem szyderczą odpowiedź zakrzyczano duchownego i miotano rozmaite obelgi na kościół i na duchownych w ogóle, a w szczególności na wspomnianego kapłana. Na okrzyk jakiegoś Baptysty: „Jestem dzieckiem Boga!“ odpowiedział jakiś głos przeciwny: „Więc tak się sprawują dzieci Boże w Linsdorp?“ — Otóż takie teraz zachowanie się wyznawców Zbawiciela w Szwecyi.

Królestwo Polskie.

(Pobyt Jego Cesarskiej Mości. — Goście.)

Warszawa, 25. maja. Jak słyhać, zabawi Cesarz 10 dni w naszej stolicy i zapewne dopiero 2. czerwca odjedzie z powrotem do Petersburga. W ciągu tego czasu jednak zrobi Najjaśniejszy Pan także wycieczkę do Berlina. Po odjeździe Monarchy uda się książę Górczakow do Wiednia dla doręczenia swoich pism odwołujących. Za powrotem z Wiednia zabawi książę tylko kilka dni jeszcze u nas, a potem odjedzie z obydwoma synami swymi do Petersburga.

— Przyjechali do Warszawy: Jenerał-lejtnant Dabormida, adjutant N. Króla sardyńskiego, dowódzca artyleryi wojsk sardyńskich i senator z Turynu; hr. Stackelberg, jenerał-major Jego Cesarskiej Mości z Wiednia; rzeczywisty radca stanu Starynkiewicz, starszy urzędnik sekretaryatu stanu Królestwa Polskiego z Petersburga; jenerał-major Berendt z Drezdua i hrabia Malatesta, szambelan dworu papieżkiego z Rzymu.

— Dziś w Łazienkach królewskich wielka iluminacya, teatr w Pomarańczarni i w amfiteatrze.

Turcya.

(Armia turecka w czasie pokoju. — Angielsko-turecki kontyngens rozwiązany. — Domowe sprawy. — Restauracye w Sebastopolu. — Legia angielsko-turecka. — Zaprowadzenie żandarmeryi. — Kancelarya ambasady rosyjskiej. — Osadnicy tatarscy.)

Podług wiadomości z **Konstantynopola** z 16. maja odeszło 2500 ludzi wojska regularnego do Maraszu, by przywrócić zakłócony spokój. Porta postanowiła zreorganizować swoją armię, która w czasie pokoju ma liczyć 100.000 ludzi, między tymi 35.000 chrześcian. Pan Prokesch odjechał 16. do ujścia Suliny, by zwiedzić rozpoczęte roboty.

— Jenerał Parks oddał rządowi tureckiemu urzędownie tych 2800 ludzi angielsko-tureckiego kontyngensu, którzy stali pod Bujuk-Czetmece. Reszty tego kontyngensu wysłanego do Kerezu w liczbie 12 do 14.000 ludzi, oczekiwano codziennie w Konstantynopolu, gdzie miano ją również oddać natychmiast rządowi tureckiemu.

— Do Syryi i Albanii wysłano już z Konstantynopola kilka paropływów z wojskiem. Porta używa dlatego tak silnych środków, ponieważ ludzie zlej woli przedstawiają bez ustanku w najokropniejszym świetle przypadkowe zakłócenia spokojności i pogłoskami temi rozniecają wzbурzenie pomiędzy ludnością innych okolic.

— *Journ. de Const.* donosi z 12. maja, że rząd rosyjski mianował komisję dla wypracowania karty topograficznej Sebastopola zasypanego gruzami, by na tej zasadzie można odróżnić posiadłość skarbową od własności prywatnej i tych właścicieli zaspokoić. Słyhać, że Sebastopol ma być według nowego planu odbudowany i że Cesarz Aleksander II. pouiesic z własnej szkatuły część kosztów odbudowania.

— Dnia 10. maja odbyła się w Bujuk-Czekmedie w obecności ministra wojny Mehameda-Rudeczy-Baszy, lorda Redcliffa i Omera Baszy rewia kawalerii angielsko-tureckiego kontyngensu. Po rewii oddano kontyngens ten złożony z 2800 jezdnych ministrowi wojny, by go znów do armii tureckiej przydzielono; oficerowie angielscy wracają do kraju rodzinnego.

— Porta zamierza knieść kawasów zupełnie, a natomiast zaprowadzić żaudarmeryę konną i pieszą.

W Konstantynopolu wydarzają się dość jeszcze czesto pożary i kradzieże, tudzież napady zbójckie i włamywania się nocne do pomieszkań.

Okreś z Odessy, na którym znajdowali się rosyjscy urzędnicy kancelaryjni, zawiął według doniesień dziennika tryestyńskiego dnia

